



Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (Energia ja maisemat) Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu

Aika: Tiistai 15.8.2023 klo 12.00 – 13.35

Paikka: Pohjois-Karjalan maakuntaliitossa (Siltakatu 2, Joensuu, maakuntasali) tai etäyhteydellä (Teams linkki lähetetty kutsun yhteydessä)

Linkki neuvotteluun ilmoittautumiseen kahvitarjoilujen ja kokousjärjestelyjä ja kahvitarjoilujen varaamista varten:
<https://link.webpolsurveys.com/S/E3AA74FE3115C615>

Osallistujat:

Nimi	Organisaatio
<u>PK maakuntaliiton edustajat:</u>	
Timo Puustinen (puheenjohtaja)	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, maakuntakaavatyöryhmä
Anniina Kontiokorpi (etänä)	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, maakuntakaavatyöryhmä
Esko Saastamoinen (etänä)	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, maakuntakaavatyöryhmä
Aulikki Sihvonen (etänä)	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, maakuntakaavatyöryhmä
Jukka Nykänen (etänä)	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pasi Pitkänen	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Topias Rantanen	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Jyrki Suorsa (etänä)	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Heikki Viinikka	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
<u>Eri viranomaistahot:</u>	
Laura Tuominen (etänä)	Museovirasto
Mikko Westman	Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo
Hanna Keski-Karhu	Pohjois-Karjalan ELY-keskus (Ympäristö)
Pekka Piiparinen	Pohjois-Karjalan ELY-keskus (Ympäristö)
Juha-Pekka Vartiainen	Pohjois-Karjalan ELY-keskus (Ympäristö)
Henri Heikura (etänä)	Pohjois-Savon ELY-keskus (Liikenne)
Janne Reijonen (etänä)	Puolustusvoimien Logistiikkalaitos, 3. Logistiikkarykmentti
Timo Turunen (etänä)	Ympäristöministeriö
<u>Pohjois-Karjalan kunnat:</u>	
Anna-Kaisa Eskelinen	Heinäveden kunta
Marjut Ahokas	Ilomantsin kunta
Arttu Huttunen	Ilomantsin kunta
Patrik Hämmäläinen	Joensuun kaupunki
Pauli Sonninen	Joensuun kaupunki
Antti Juntunen (etänä)	Kiteen kaupunki
Susanna Saastamoinen (etänä)	Lieksan kaupunki
Jouni Pekonen (etänä)	Liperin kunta
Tellervo Hurskainen	Rääkkylän kunta

Jorma Berg (etänä)	Tohmajärven kunta
Naapurimaakuntaliitot:	
Topi Suomalainen (etänä)	Etelä-Karjalan liitto
Päivi Rahikainen (etänä)	Etelä-Savon maakuntaliitto
Sanna Nikola-Määttä (etänä)	Kainuun liitto

MUISTIO:

1. Neuvottelun avaus, maakuntakaavatyöryhmän puheenjohtaja
Puheenjohtaja Timo Puustinen avasi kokouksen klo 12.01.
2. Järjestäytyminen
 - Esitetään, että viranomaisneuvottelun puheenjohtajana toimii Timo Puustinen, hyväksyttiin. Muistion laatii Heikki Viinikka.
 - Todettiin läsnäolijat sekä paikalla että etänä Teamsin välityksellä.
3. Viranomaisneuvottelun tarkoituksen toteaminen
 - *MRL 66 §. Maakuntakaavaa valmisteltaessa on oltava yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen ja niihin ministeriöihin, joiden toimialaan kuuluvia valtakunnallisesti merkittäviä asioita kaavassa käsitellään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, kyseisten ministeriöiden sekä maakunnan liiton kesken on järjestettävä neuvottelu kaavan laadintaan liittyvien valtakunnallisten ja muiden keskeisten tavoitteiden toteamiseksi.*
 - *MRA 11 §. Maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n 1 momentissa tarkoitettu viranomaisneuvottelu järjestetään kaavoitukseen ryhdyttäessä sekä ennen kuin kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä. Kaavaehdotusta koskevien lausuntojen tulee olla käytettävissä viranomaisneuvottelussa.*
 - Mikko Westmann tiedusteli, onko ongelmia, että hän on alueellisen vastuumuseon edustaja viranomaisneuvottelussa, vaikka on ollut aikaisemmin maakuntaliitossa töissä? Todettiin, että ei ole estettä osallistua.
4. Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituksen tilannekatsaus
 - Pasi Pitkänen esitteli lyhyesti maakuntakaavatilanteen. Esittelyyn ei tullut huomioita.
5. Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2.vaihe (energia ja maisemat), osallistumis- ja arviointisuunnitelman esittely
 - Energia: kantaverkko, sähkönsiirto, uusiutuvan energian tuotanto
 - 400 kV:n yhteystarve Pohjois-Karjalasta Kainuuseen uusi avaus, voimassa olevat yhteystarpeet tarkoitus pitää kaavassa.
 - Sähköverkon tilanne ja maankäytölliset tarpeet selvitetään

- Tuulivoiman osalta selvitys vanhentunut ja uusien potentiaalisten alueiden selvitys aloitettu. Puolustusvoimat luvannut alustavia näkemyksiä uusista potentiaalialueista elokuun aikana (tulee olemaan ei- ja ehkä-alueita).
- Todettiin, että Pohjois-Karjalassa tarvitaan sähköverkon vahvistamista, että uudet energiainvestoinnit voivat ylipäättään toteutua.
- Lieksasta kommentointiin, että Lieksan ja koko maakunnankin kannalta kantaverkon linjaukset tulisi saada selville. Kantaverkkokysymysten lisäksi pitäisi keskittyä uusiutuvan energian sisältöihin. Jos otetaan uusia teemoja mukaan, on huolenaiheena aikataulujen venyminen.
- **Maisemat: maisema-alueet (maakunnalliset ja valtakunnalliset)**
 - Museovirasto kannattaa maisematyöryhmän perustamista ja suosittelee Marja-Leena Ikkalan ottamista mukaan ryhmään. Todettiin, että Marja-Leena on ollut jo yhteydessä liittoon ja näillä näkymin hänet otetaan mukaan ryhmään.
 - Tiedusteltiin, otetaanko uusia alueita mukaan ja tehdäänkö laajaa kohdetarkastelua? Vastattiin, että lähtökohtana on käydä olemassa olevat maisema-alueet ja niiden tarkistustarpeet läpi. Uusien alueiden tarkastelua voidaan toki pohtia maisematyöryhmässä tarkemmin.
 - Maisema-alueiden ja tuulivoima-alueiden osalta kannattaa tehdä yhteistarkastelua alueiden eri potentiaalien suhteen (esim. matkailu vs. muut tulot). Lisäksi todettiin, että maisemavaikutus voi olla myös kaukomaisemassa.
 - ELY: aikaisemmin tehdyt maisemainventoinnit hyvä ottaa lähtötietoaineistoihin ja päivittää inventointitietoja.
- **Muut mahdolliset teemat: pohjavesialueet. Lisäksi harkinnassa mineraalipotentialiset alueet ja yhtenäiset metsäpeitteiset alueet, joista taustaselvityksiä olemassa.**
 - Koska tehdään päätöksiä mitä käsitellään? Todettiin, että lähikuukausina tehtävä päätökset.
 - Lieksa: Nykytilanteessa kaavoissakin olisi hyvä huomioida mitä asioita kaavoissa esitetään ja mitä ei – nykyisissä olosuhteissa kaikkea ei kannattane esittää mm. kriittisen infran osalta (esim. pohjavesialueet).

6. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute ja alustavat vastineet

- Pääasiassa ”ei huomautettavaa” -tyyppistä palautetta.
- OAS tavoitteena viedä MKH käsittelyyn syyskuussa. Tarkemmin palautteet ja kommentit viranomaisten puheenvuoro -kohdassa.
- Rääkkylä: Pyydetään jatkossa huomioimaan lausuntoajankohdat, jotta lausunnonantajat pystyvät keskittymään paremmin lausuntoihin.

7. Viranomaisten puheenvuorot

- Ympäristöministeriö: Kaavatyössä huomioitava VAT:t ja kaavan sisältövaatimukset. Energiakysymykset keskeinen sisältö kaavassa ja niihin VAT:eissa paljon

mainintoja. YM:ssä paljon tuulivoimaan liittyviä selvityksiä menossa, osa valmistumassa tänä vuonna ja loput ensi vuoden puolella. Myös aurinkovoimaan liittyviä selvityksiä - tärkeä huomioida selvitykset niiden valmistuttua. Maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet tulee ratkaista maakuntakaavassa. Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet -selvitys valmistumassa, otettava myös huomioon. Ilmastovaikutukset merkittävä asia vaikutusten arvioinnissa. Timo Turunen selvittää metsäpeitteisten alueiden määritelmän kaavoituksen kannalta. Kriittistä infraa koskevat kysymykset olleet esillä ja ovat tärkeä asia, RYHTi-hankkeessa otetaan myös huomioon. Kaava hyvällä mallilla ja ELY:n lausunnossa VAT:ien huomioiminen hyvin esillä. Tarvittaessa voidaan pitää neuvotteluja YM:n kanssa.

- P-K ELY: Kaavan keskeiset tavoitteet huomioitava myös VAT:ien kautta. Kantaverkkoon kannattaa keskittyä, koska vaikuttaa merkittävästi kaikkiin energiantuotantoratkaisuihin. Miten vetytalous, geoenergia ja pienydinvoima aiotaan huomioida, olisiko syytä jollain tavalla miettiä? Aurinkoenergiaoppaaseen liittyvä konsulttityö valmistuu vuoden loppuun, opas itsessään keväällä. Vaikutusten arvioinnissa ilmastovaikutukset tärkeä asia.
- Museovirasto: valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden huomioiminen hyvin todettu vastineissa.
- Alueellinen vastuumuseo: hyvä, että maisemat käsitellään. Tehdään kattavasti ja harkiten. Maisematyöryhmä erinomainen idea. Yliopisto ja oppilaitokset mietintään mukaan.
- Kainuun liitto: mielenkiintoiset teemat käsittelyssä. Seurataan kaavan etenemistä ja erityisesti tuulivoima- ja aurinkovoimakysymykset kiinnostavat myös Kainuussa.
- Ilomantsi: Ilomantsin lausunto on jäänyt lähettämättä, mutta toimitetaan kaavoittajille yhteenvedon lisättäväksi. Maakuntaliitto tarkisti kokouksen jälkeen tilanteen ja lausunto oli tullut liittoon, mutta se oli jäänyt kirjaamoon, eikä ollut tullut kaavan laatijoille asti tiedoksi. Asia korjataan lausuntojen yhteenvedon ja lausunto huomioidaan kaavatyössä.

8. Jatkotoimenpiteet

- Ratkaisut sisällöstä tehdään lähiaikoina.
- Ohjausryhmä 17.8.2023
- Maakuntakaavatyöryhmä
- Maakuntakaavan käynnistysseminaari 3.10. klo 9-11 Joensuussa
- Maakuntahallitus 23.10.2023

9. Muut mahdolliset asiat

- Topias Rantanen esitteli tähän mennessä saatuja tuloksia energiaselvityksestä. Selvitystä hyödynnetään maakuntakaavan taustalla.

10. Viranomaisneuvottelun päättäminen

- Timo Puustinen päätti kokouksen klo 13.35.

Nähtävillä ollut osallistumis- ja arviointisuunnitelma löytyy maakuntaliiton internetsivuilta:
https://pohjois-karjala.fi/wp-content/uploads/2023/05/Maakuntakaava-2040-2.-vaihe_OAS_Luonnos_22.5.2023.pdf

Liitteet:

- Yhteenveto saadusta palautteesta sekä alustavat vastineet